

§ 5

Verksamhetsplan och budget 2015

Dnr 1.1.447-2014

Beslut

1. Stadsdelsnämnden godkänner och överlämnar till kommunstyrelsen verksamhetsplan och budget för 2015 inklusive omslutningsförändringar med 106,7 mnkr.
2. Stadsdelsnämnden ansöker om budgetjustering för tillgänglighetsinvesteringar i parker med 0,8 mnkr samt för en ljudanläggning med 0,3 mnkr.
3. Stadsdelsnämnden begär budgetjustering med 0,4 mnkr till åtgärder inför inrättandet av naturreservat i Älvsjöskogen.
4. Stadsdelsnämnden ansöker om budgetjustering med 0,7 mnkr för ökade avskrivningskostnader avseende parkinvesteringar.
5. Stadsdelsnämnden godkänner att följande enheter utgör resultatenheter enligt regler för ekonomisk förvaltning; Resultatenhet 1, förskolorna Akleja, Våga vilja, Långsjö och Rödkulla. Resultatenhet 2, förskolorna Lillskogen, Matrisen, Mullegården och Solkatten. Resultatenhet 3, förskolorna Baltazar, Snöripan och Muminstugan. Resultatenhet 4 förskolorna, Skogsglantan, Trollsländan och Eken. Resultatenhet 5, förskolorna Citrusgården, Prästängen och Solängen. Resultatenhet 6, förskolorna, Sjöstjärnan, Sylvester och Äppelängen. Enheten för fritid.
6. Stadsdelsnämnden godkänner att följande enheter utgör en intraprenadenhet: Sjöholmens gruppboende, Kvarnstugans gruppboende, Folkparksvägens gruppboende, Brännkyrka gruppboende, Sulvägens gruppboende, Folkparksvägens serviceboende och Långsjös dagliga verksamhet.
7. Denna paragraf förklaras omedelbart justerad.

Reservation från Torbjörn Erbe m.fl.(M), Jan Bressler (FP) och Evy Kjellberg (C) till förmån för egna förslag till beslut.

Ärendet

Stadsdelsförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2015-01-14 samt bilagor enligt följande.

1. Blanketter VP Ersättning till enheterna
2. Nämndens budget
3. Risk & väsentlighet indikatorer
4. Risk & väsentlighet processer
5. Internkontrollplan
6. Plan för upphandling
7. Jämställdhets- och mångfaldsplan

Förvaltningens förslag till beslut

Ordföranden och Viktor Morawski (MP) yrkade bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Förslag till beslut (M)

Torbjörn Erbe m.fl. (M) yrkade bifall till eget förslag till beslut enligt följande.

1. Stadsdelsförvaltningens förslag till beslut avslås.
2. Stadsdelsförvaltningen ges i uppdrag att återkomma till nämnden med en verksamhetsplan i överensstämmelse med vad som anförs i detta beslut samt i enlighet med Moderaternas budgetreservation i kommunfullmäktige.
3. Därutöver anförs följande.

Ett Stockholm för alla. En stad med jobb, kunskap och möjligheter

Moderaternas politik för fler jobb med låg skatt, trygg välfärd och en fungerande vardag har stockholmarnas förtroende. Det bekräftas av att Moderaterna fortsatt är kommunfullmäktiges största parti.

Vår vision för Stockholm är en hållbar, trygg, tillåtande och framtidsinriktad stad med spännande jobb, en mångfald av människor, många företag och företagare. Där tusentals studenter utbildar sig vid våra universitet och högskolor och där familjer trivs, skaffar barn och skapar sig ett hem. Det ska finnas bra förskolor och skolor i hela staden med fokus på kunskap. Stockholm ska vara en stad för alla där tillgängligheten ständigt utvecklas. I Stockholm ska alla känna sig trygga.

Vi tror på människors förmåga, mer än på politikens. Vi vill fortsätta att utveckla valfriheten. De avgörande besluten ska fattas av stockholmarna själva, oavsett om det gäller val av barnomsorg, skola och pedagogisk inriktning, vård- och omsorgsboende eller andra välfärdstjänster.

Stockholmarna ska ha frihet och möjlighet att förverkliga sina

drömmar om ett bra liv. Det personliga ansvaret kan aldrig ersättas av politiska beslut. Därför ska politiken riva hinder och skapa förutsättningar istället för att bestämma hur stockholmarna ska leva sina liv. Vi ska sträva efter att förenkla för invånare och företag i relationerna med staden.

Staden är till för stockholmarna och de ska stå i centrum för allt arbete i staden. Stadens service till stockholmarna ska vara av hög kvalitet, tillgänglig och miljövänlig. Myndighetsutövningen ska vara rättssäker och präglas av gott bemötande och effektiv hantering. Det är stockholmarnas behov av arbete, utbildning, omsorg, bostäder, arbetsplatser och transporter som ska vägleda det växande Stockholm.

Såväl alla invånare som anställda i Stockholms stad ska bli bemötta med respekt och kunskap oavsett etnicitet, kön, religion eller sexuell läggning.

All välfärdsverksamhet i Stockholms stad ska hålla en hög kvalitet, oavsett utförare. Stockholmarna ska vara trygga med att staden har rätt verktyg och metoder för att säkra kvaliteten. Stockholmarna ska alltid kunna känna sig trygga med att den service de väljer håller god kvalitet.

Moderaterna tar fasta på att stockholmarna värdesätter kombinationen av en tät levande stad och grönområden av hög kvalitet. Vi bygger vidare på den trygga, tillåtande och framtidsinriktade staden, som så många älskar och allt fler väljer att bo i. Vi gör detta utifrån vår vision om att göra Stockholm till världens bästa stad att bo, leva och arbeta i – i dag och i framtiden när vi år 2020 når en miljon invånare.

I förslaget till verksamhetsplan finns ett klyschigt nämndmål om att ”alla barn och ungdomar har lika möjligheter oavsett bakgrund”. Det är självklart en bra utgångspunkt, men vi tycker inte att de åtgärder som presenteras för att nå målet i så fall är tillräckliga.

Stockholm – en växande storstad i ständig utveckling

Stockholm ska vara en stad som ingjuter framtidshopp och leder till nyskapande, såväl för dem som är födda och uppvuxna här som för dem som söker sig hit från andra delar av Sverige och världen. Stockholm står sig i dag mycket väl i internationella jämförelser och är en dynamisk stad med ett starkt näringsliv och en växande arbetsmarknad. Utmaningen är att även i framtiden klara den allt hårdare internationella konkurrensen om arbetskraft och investeringar.

Stockholm kan och ska erbjuda unika livskvaliteter som få andra

städer kan matcha: ett stort utbud och utmärkt kvalitet i offentligt finansierade tjänster, trygghet, en ren och vacker miljö och ett spännande kulturliv. Attraktiviteten förpliktigar. Stockholms stad måste ha en ledning som har förmåga att både säkerställa byggandet av nya bostäder, arbetsplatser och infrastruktur, och samtidigt ta ansvar för att värna livsmiljön som finns i parker, grönområden och i närheten av vattnet. All den service som invånare i alla åldrar behöver ska vara tillgänglig och hålla hög kvalitet. Moderaterna ser behov av ytterligare en idrottshall, gärna på Sjöängen nere vid Huddingevägen.

Stockholm ska vara attraktivt i alla dess delar och utvecklas genom förbättrad trygghet, goda utbildningsmöjligheter, tillgång till fler jobb, bättre infrastruktur och stadsmiljö.

Stockholms attraktionskraft kommer att i framtiden möjliggöra bostadsbyggande på platser som idag inte är ekonomiskt genomförbara. Tunnelbaneöverenskommelsen med nya sträckningar och stationslägen möjliggör såväl ökade målsättningar för bostadsbyggandet som ökad kapacitet i kollektivtrafiken. Moderaterna i Älvsjö vill att stadsdelen medverkar i arbetet att belysa behovet av en förlängning av gröna linjens tunnelbana från Hagsätra till Älvsjö samt fortsätter att driva frågan om ett förverkligande av Spårväg Syd. Vi vill också fortsätta att arbeta för att SJ:s regionaltåg gör stopp i Älvsjö.

Stadens e-tjänster, av hög kvalitet och service, ska göras mer tillgängliga dygnet runt och förenkla stockholmarnas vardag.

Genom jobb får stockholmarna försörjning, men också samhörighet och trygghet, vänner och möjlighet till utveckling och välbefinnande. En skola med fokus på kunskap ger Stockholms unga goda förutsättningar för fortsatta studier och jobb. Med målsättningen att alla stockholmarna ska kunna arbeta och utbilda sig utifrån sina egna förutsättningar ska Jobbtorgen fortsätta att utvecklas för dem som behöver stöd på vägen till egen försörjning.

Stockholm är på väg att bli en miljonstad. Det ställer krav på oss att låta staden växa på ett miljövänligt sätt, där vi gör det enkelt för våra invånare att göra kloka och miljövänliga val. Stockholm ska även som miljonstad vara en stad där parker och grönområden erbjuder stockholmarna möjligheter till rekreation. Genom att vi bygger tätare kan staden fungera effektivare samtidigt som vi värnar om Stockholms träd och gröna oaser. I Älvsjö har vi flera grönområden att ta hand om och vi är särskilt glada för Älvsjöskogen naturreservat, som den borgerliga majoriteten drivit under förra mandatperioden.

Det ska vara lätt att komma fram i Stockholm. Stockholmarna ska enkelt och tryggt kunna ta sig från hemmet till arbetsplatsen, lämna barnen på förskolan, träffa vännerna på kvällen eller handla mat efter jobbet.

En fortsatt utbyggnad av kollektivtrafiken är nödvändig när staden och regionen växer snabbt. Vi vill att Förbifart Stockholm – och på sikt en Östlig förbindelse – för bort bilar från dagens hårt trafikerade gator. Framkomligheten i staden ska öka genom satsningar på förbättrade gångstråk, utbyggt cykelnät, tunnelbana och modern spårväg.

En snabbt växande stad med alla dess utmaningar kräver ett ledarskap som klarar att lägga grunden för det Stockholm våra barn och barnbarn ska växa upp och leva i. Moderaterna är beredda att ta ansvar för att utveckla staden med eftertanke, så att vi kan behålla den goda livskvalitet som är kännetecknande för Stockholm – en blå, grön och trygg stad, som förenar en tillgänglig, innovativ och urban miljö med närhet till vatten och natur.

Förskoleverksamhet

Stockholms förskolor ska erbjuda en verksamhet som är rolig, stimulerande, trygg och utmanande, full av möjligheter. Tiden i förskolan ska vara en tid av omsorg och lek och av lustfyllt lärande och utgångspunkten ska vara varje barns förmåga, lust och vilja att lära.

Stockholms stads förskoleprogram ”Framtidens förskola” ska ange fokus för verksamheten. Förskolechefens ledarskap är av avgörande betydelse för förskolans kvalitet. Läroplanen för förskolan har förtydligats och kompletterats med nya mål när det gäller språkutveckling, matematik, naturvetenskap och teknik. Arbetet med matematik och språkutveckling ska även fortsättningsvis vara prioriterade områden, vilket vi tycker är bra att det lyfts fram i förslaget till verksamhetsplan.

Förskolans fysiska miljö ska väcka nyfikenhet, inspirera och utmana barn till utforskande och upptäckande. Miljön både i förskolan och i dess närområde ska ge möjlighet till en aktiv utevistelse med fysisk rörelse.

Det är viktigt att tillsynen av förskolan fungerar och att verksamheten i förskolan håller högsta kvalitet. Om brister upptäcks ska åtgärder vidtas skyndsamt.

Alla barn ska ha samma möjligheter till stöd oavsett om de går i kommunal eller fristående förskola. Fler specialpedagoger ska finnas tillgängliga för att handleda resurspersoner i förskolan samt pedagoger som har barn i behov av särskilt stöd. Moderaterna föreslår i budgetreservationen i kommunfullmäktige att ett försök med mobil enhet med specialpedagoger ska erbjudas förskolorna.

Det är angeläget att förskolan har en bra kompetens om barns språkutveckling och kan stödja flerspråkighet hos barn med annat modersmål än svenska.

Full etableringsfrihet ska gälla för fristående förskolor och pedagogisk omsorg. Moderaterna vill se en mångfald bland utförare och olika pedagogiska verksamheter. Föräldrar ska ha tillgång till god information om olika utförare och olika former av barnomsorg för att kunna göra ett aktivt val. Det är viktigt att stadsdelsnämnden verkar för att det ska finnas många alternativ och pedagogiska inriktningar att välja mellan.

I dag arbetar många stockholmare utanför traditionell kontorstid. Staden ska säkerställa att de som har ett fastställt behov av barnomsorg utanför stadens ramtider (06:30–18:30) får möjlighet till detta i enlighet med stadens gällande regelverk och inom ramen för barnomsorgsgarantin.

Älvsjö har generellt bra förskolor med nöjda brukare vilket vi från Moderaterna ser som ett kvitto efter åtta år av borgerlig majoritet. Likaså att barnomsorgsgarantin kan uppfyllas trots ökad efterfrågan på förskoleplatser.

Äldreomsorg

Äldreomsorgen ska hålla hög kvalitet. Mångfald och valfrihet inom äldreomsorgen garanterar rätten för de äldre att kunna känna sig trygga med att omsorgen ska uppfylla deras individuella behov och ta hänsyn till deras personliga önskemål. Det är viktigt att äldre bemöts med respekt och att de ges möjlighet att påverka sin egen livssituation och omsorg.

De boendeformer som erbjuds stadens äldre ska vara anpassade efter individuella behov. Servicehusen ska kvarstå som en av flera boendeformer så länge efterfrågan finns. Vid biståndsbedömning ska särskild hänsyn tas till hög ålder kombinerat med ensamhet.

Tekniska hjälpmedel erbjuder nya möjligheter att underlätta för äldre

och deras anhöriga att använda sin valfrihet och enkelt kunna välja mellan olika utförare. Alla biståndsbedömare ska därför ges tillgång till läsplatta som arbetsredskap för att genom e-tjänsten Hitta service ge stöd att välja äldreomsorg utifrån individuella behov och önskemål.

Kunskap om demenssjukdom ska stärkas på stadens demensboenden. För att stärka kompetens och kvalitet i vård och omsorg för personer med demens och deras anhöriga föreslår Moderaterna att ett pilotprojekt inleds där medarbetarna erbjuds certifiering enligt Silviahemmets utbildningscertifiering.

Äldres utsatthet ska uppmärksammas och motverkas. Stadsdelsnämnden ska tillsammans med de lokala brottsförebyggande råden, polisen och äldrenämnden fortsätta att samordna arbetet för att stoppa våld och övergrepp mot äldre och därmed minska äldres oro och utsatthet.

Att Älvsjö, med endast 27 000 invånare, ska planera för att starta en hemtjänst i egen regi ser vi som både ineffektivt och kostnadsdrivande. Detta gynnar inte brukaren utan uppbyggnaden med tillhörande organisation och administration tär enbart på de ekonomiska medel som finns för verksamhetsområdet.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Alla människor ska tillförsäkras integritet, självbestämmande och delaktighet oavsett om de har en funktionsnedsättning eller inte. Människor med funktionsnedsättning ska, så långt det är möjligt, ha samma möjligheter som alla andra att leva ett självständigt liv och ha ett arbete att gå till. Personer med funktionsnedsättning ska ha rätt att själva välja boende och korttidsboende samt utförare av daglig verksamhet, hemtjänst, ledsagning, avlösning och personlig assistans.

Stadens arbete ska präglas av ett tydligt fokus på den enskilda stockholmaren. Alla personer med funktionsnedsättning ska erbjudas en god omsorg, stöd och service. Insatserna ska utformas med respekt för den enskildes önskemål och syfta till att skapa förutsättningar för självständighet och delaktighet i samhället.

Individ- och familjeomsorg inklusive socialpsykiatri

Socialtjänstens arbete ska grundas på respekt för den enskilda individens önskemål och val. Den enskilde ska också ha inflytande över och vara delaktig i utformandet av sin insats. Arbetet ska baseras på kunskaper och erfarenheter där metoder och insatser ska vara evidensbaserade och visa på goda resultat.

Barns delaktighet i utredningsarbetet är ett viktigt utvecklingsområde som fortsatt ska prioriteras. Stadsdelsnämnden ska prioritera uppföljning av placerade barn och unga samt barn som lever med våld i nära relationer. Samverkan mellan skolan och socialtjänsten ska intensifieras för att uppnå en tydligare helhetssyn. Föräldrastödsprogram som Komet och ABC ska erbjudas föräldrar i förebyggande syfte. Även tonårsföräldrar. Stadens uppsökande arbete med bland annat fältassistenter ska fortgå och utökas.

Det drogförebyggande arbetet ska fortsatt prioriteras. Obligatoriska föräldrasamtal ska hållas senast efter 24 timmar när en påverkad minderårig påträffats av polis eller socialtjänst eller när en ungdom anmäls för brott. Arbetet med sociala insatsgrupper är prioriterat och samtliga stadsdelsnämnder ska använda denna arbetsmetod.

Arbetet mot hemlöshet ska vara långsiktigt och stadsdelsnämnden ska prioritera det förebyggande arbetet för att undvika att personer hamnar i hemlöshet, exempelvis genom budget- och skuldrådgivning. Stockholms stads program för att motverka hemlöshet ligger till grund för stadens arbete. Under de senaste åren har en markant ökning skett av antalet personer från andra EU-länder och tredjelandsmedborgare som vistas i Stockholm utan försörjning och boende. Detta kräver ett ökat behov av insatser från socialtjänsten, bland annat i form av uppsökande verksamhet samt insatser från ideella föreningar.

Arbetet mot våld i nära relationer ska fortsatt prioriteras. Det ska finnas ett tydligt barnperspektiv i alla utredningar av vuxna som utsätts för våld alternativt vuxna som utövar våld. Det ska alltid inledas en utredning när socialtjänsten får kännedom om att ett barn lever med våld i nära relation.

Stadsmiljöverksamhet

Upplevelsen av Stockholm som en grön, ren och snygg stad ska öka. Stockholm ska vara klotterfritt och det ska vara rent och städat på allmänna platser såsom gator, torg och parker. Städning och tömning av offentliga papperskorgar ska ske inom 24 timmar efter anmälan.

Tillgänglighetsfrågorna ska vara en naturlig beståndsdel i den dagliga verksamheten. Lekplatser ska utformas så att barn med funktionsnedsättning kan använda dem och parkvägar och parkbänkar ska tillgänglighetsanpassas.

Stadsdelsnämnden ska fortsätta arbetet för idéburen stadsförbättring. Målet är att använda stadsrummet mer genom att förbisedda delar av stadsmiljön och fastigheter öppnas för utvecklingsprojekt i begränsad

skala som ger stockholmarna en möjlighet att påverka sin närmiljö. Det kan handla om att ta en oanvänd gräsyta mellan fastigheter i bruk för stadsodling, att temporärt tomma lokaler används som gallerier och scener eller att ogästvänliga betong- och asfaltsytor rustas upp för att kännas välkomnande och kunna utnyttjas som offentliga platser. I nämndens verksamhetsplan står det att Älvsjö ska vara en "ekologiskt hållbar stadsdel", men vad det innebär konkret mer än att medborgarkontoret ska erbjuda information om klimatsmarta val eller att en plan ska tas fram för en giftfri förskola framgår inte. Vidare står det i verksamhetsplanen att en medborgardialog ska hållas om Älvsjös parkplan, men inte vad denna dialog har för syfte och vad den ska leda till. Det framgår inte vad kampanjen "Håll Älvsjö rent" innebär, men vi uppskattar satsningar som uppmuntrar gemensamt ansvar för en fin stadsdel.

Ekonomiskt bistånd

Stadsdelsnämnden ska i handläggning av ekonomiskt bistånd bedriva ett aktivt och evidensbaserat arbete. Stort fokus måste ligga på att minska biståndsberoendet och bistå i arbetet med att gå från bidrag till egen försörjning. Det är av stor vikt att aktivt följa och utveckla rutiner för att motverka felaktiga utbetalningar av ekonomiskt bistånd. Arbetet med ekonomiskt bistånd ska utgå från ett tydligt barnperspektiv.

Arbetsmarknadsåtgärder

Staden ska planera för att erbjuda ungdomar i Stockholm feriearbeten under både sommar- och vinterferier. I Moderaternas budgetreservation i kommunfullmäktige avsätts 50 miljoner kronor centralt för en särskild satsning på feriearbeten. Staden ska samverka med det privata näringslivet för att företag ska ta emot fler feriearbetande ungdomar.

Invandring berikar Stockholm. Det är positivt, välkommet och nödvändigt att människor söker sig till Stockholm. Den som kommer till Stockholm från ett annat land ska få en reell möjlighet till etablering. Därför måste mottagandet av nyanlända syfta till integration, arbete och delaktighet.

Trygghet

Att det samarbetsavtal som tecknats med Polisen ska implementeras under 2015 ser vi som positivt, men vi vill belysa behovet av ett än större samarbete mellan Polis, socialtjänst, fältassistenteneter och nattvandrare. I synnerhet när det gäller tryggheten i och kring Älvsjö centrum.

I förslaget till verksamhetsplan står det att sly ska röjas regelbundet och att belysningen i våra parker ses över i samband med parkupprustning. Moderaterna vill att en satsning på ökad trygghet genomförs överlag, utan att invänta parkupprustningar.

Säkerheten vid stadsdelens förskolor och skolor behöver höjas. Här har stadsdelen ett viktigt uppdrag i påverkan gentemot bland annat trafikkontoret och Polisen. Under skoltid vill vi se åtgärder för minskad biltrafik och upprätthållande av gällande trafikregler, bland annat avseende hastighet. Stadsdelen ska också verka för att färre föräldrar kör sina barn till förskola och skola i bil.

Slutord

Vi Moderater är stolta och glada över Älvsjö som stadsdel och ser i mångt och mycket hur våra åtta år i majoritet har format den fina stadsdel med nöjda medborgare och goda resultat som nu delvis visas upp i förslaget till verksamhetsplan. Men när vi läser verksamhetsplanen har vi svårt att se vad den röd-grön-rosa majoriteten egentligen vill lyfta fram och utveckla, och på vilket sätt. I flera avseenden presenteras vidlyftiga och klyschiga mål, men vi kan inte se hur de ska uppnås eller vad de egentligen innebär. Vi har nämnt ett par exempel ovan, men det finns fler. Vi är inte nöjda med att Älvsjö är bra. Vi vill höja ribban ytterligare för att göra Älvsjö till bäst - en stadsdel i världsklass. Detta kan Moderaterna dessutom genomföra utan ytterligare skattehöjningar!

Förslag till beslut (FP)

Jan Bressler m.fl. (FP) yrkade bifall till eget förslag till beslut enligt följande.

1. att avslå stadsdelsförvaltningens förslag till beslut
2. att stadsdelsförvaltningen ges i uppdrag att återkomma till nämnden med en verksamhetsplan i överensstämmelse med vad som anförs i detta beslut samt i enlighet med Folkpartiets budgetreservation i kommunfullmäktige
3. att därutöver anföra följande

Inledning

Folkpartiets Stockholm är den plats i Sverige, Europa och världen där varje individ oavsett bakgrund är mest fri att forma sin egen framtid och att bidra till samhällets framåtskridande. I en växande stad, som ska fungera bra för människor i alla åldrar och med olika livsstilar, krävs att vi skapar förutsättningar för människor att själva utforma

sina liv från förskolan till äldreboendet och allt däremellan. Både staden och samhället ska vara öppet, transparent och tolerant för människors olika livssituationer och olika livsval.

Förskola

Förskolan är det första steget i det livslånga lärandet och är för många barn det första steget mot att bli en alltmer självständig individ som kan utveckla sina egna förmågor och intressen. Tiden i förskolan ska vara en tid av omsorg, lek och av lustfyllt lärande och utgångspunkten ska vara varje barns förmåga, lust och vilja att lära. Stockholms stad ska erbjuda förskolor med hög kvalitet, kvalificerad pedagogik och stor valfrihet.

Under de två gångna mandatperioderna har förskolan varit en av stadens allra mest uppskattade verksamheter, med några av landets minsta barngrupper, genomgående en hög kvalitet och en stor mångfald i pedagogiska inriktningar. Vi ska värna detta och utveckla valfriheten så att det blir enklare för föräldrar att välja förskola och att kunna vara trygga med att förskolan håller en hög kvalitet.

Tyvärr styrs dock Stockholm nu av en majoritet som varken satsar på förskolan eller värnar valfriheten. Mer än 18 000 barn går i fristående förskoleverksamhet i Stockholm. Många av dessa verksamheter hotas nu av den rödgröna regeringen och den rödgrönrosa Stockholmsmajoriteten. Vi säger nej till de rödgrönrosas hot om minskad valfrihet. Folkpartiet står upp för valfrihet för föräldrar och barn och för en förskola i världsklass.

Den nya majoritetens budget innebär ytterst magra påslag till förskolorna, som riskerar att leda till kvalitetsförsämringar och större barngrupper. Det är inte att ta ansvar för förskolan. I Folkpartiet liberalernas förslag till budget för 2015 satsar vi 38,1 mnkr mer än majoriteten på stadsdelarnas förskoleverksamhet. För Älvsjös del skulle det innebära ett välkommet resurstillskott som möjliggjorde fortsatt små barngrupper, kvalitetsförbättringar och löneökningar för förskollärarna.

För att öka andelen förskollärare på våra förskolor ska Stockholm vidare arbeta aktivt med att öka förskolläraryrkets attraktionskraft. Vi vill därför att staden under 2015 inför karriärtjänster för förskollärare efter samma modell som gäller för förstelärare i grund- och gymnasieskola. Ett första steg blir att över staden tillsätta 50 tjänster som förste förskollärare. Utgångspunkten ska alltid vara att det handlar om permanenta tjänster.

Förskolan ska vara fri från gifter och kemikalier som kan påverka barn negativt. Därför ska stadsdelen prioritera att implementera kemikalieplanen och med hjälp av Kemikaliecentrum ta fram en särskild åtgärdsplan för att uppnå en giftfri förskola. Genom riktade informationsinsatser ska stadsdelen göra det lätt för föräldrar med barn i förskoleåldern att välja miljösmarta förskolor. På så sätt kan vi också höja branschstandard. Kemikaliefrågan bör särskilt beaktas i samband med renovering och nyproduktion av förskolor. Det bör ske i nära samverkan med SISAB och med tillvaratagande av stadens erfarenheter från tidigare uppförda miljö- och Svanenmärkta skolbyggnader.

Socialdemokraterna gick till val på att hela deras då föreslagna skatteköjning på 15 öre skulle gå till förskolan och skolan. Sedan kom de till makten. Skatteköjningen blev större och satsningarna mindre. Trots allt tal om satsningar på förskolan och skolan sätts de istället på bantningskur. Det är inte något vi tänker acceptera.

Barn, kultur och fritid

Alla barn ska kunna delta i fritids- och idrottsaktiviteter på lika villkor. Hade Folkpartiets budget gällt så hade stadsdelarna fått resurser för att utvidga fritidspengen för barnfamiljer med ekonomiskt bistånd till en bredare åldersgrupp. Vi tror att pengarna hade gjort mycket mer nytta för detta ändamål än att anställa byråkrater i form av kultursekreterare.

Äldreomsorg

För Folkpartiet är det en självklarhet att äldre fortsätter att vara individer hela livet. Det är viktigt att stadsdelsnämnden ständigt prioriterar äldres valfrihet och självbestämmande. Äldre ska ha större möjligheter att delta i aktiviteter och få komma ut. Stadsdelsnämnden ska se till att det finns verksamheter för äldre som håller öppet även på sommaren och under storhelgerna, då många är som ensamast. Stadsdelsnämnden ska ge stöd till föreningar att erbjuda verksamheter på sommaren.

Hade Folkpartiets budget gällt så hade Älvsjö's stadsdel fått 1,9 mnkr mer i pengar till äldreomsorgen.

Alla har rätt till ett bra boende. Vi vill låta alla äldre över 85 år som så vill få plats på servicehus eller vård- och omsorgsboende. Nu får stadens äldre istället ett "trygghetslöfte" av ytterst oklar halt och med mycket svag finansiering. Servicehusens framtid är fortfarande extremt osäker.

Folkpartiet sätter kvalitet före ideologi. Den nya majoriteten har genomfört ett antal ideologiskt motiverade återkommunaliseringar av äldreboenden i olika delar av staden. Undantagslöst har de boenden som tagits tillbaka i egen regi varit välfungerande och väl omtänkta, och undantagslöst har motiveringen från majoritetens sida varit ytterst bristfällig.

Att Älvsjö ska starta upp en hemtjänst i egen regi kommer att innebära en börda för budgeten och i förlängningen minskade resurser till våra äldre. Marknaden är mättad med hemtjänstföretag och därför finns det inget behov efter hemtjänst i kommunal regi. Oavsett driftform så finns det bra eller dåliga utförare. Det finns ingen kvalitet som heter kommunal.

Undernäring hos äldre är en dold folksjukdom. Självklart ska man som äldre kunna välja mellan olika rätter om man får mat via hemtjänsten eller på boendet.

Arbetsmarknad och ekonomiskt bistånd

Som ett resultat av Alliansens målmedvetna arbete är antalet personer med ekonomiskt bistånd i staden rekordlåg. Det är viktigt att stadsdelsnämnden i samverkan med arbetsmarknadsnämnden fortsätter att arbeta för att slussa personer från bidrag till arbete.

Hade Folkpartiets budget gällt så hade stadsdelarna fått resurser för att låta personer med ekonomiskt bistånd behålla 35 procent av intjänad arbetsinkomst utan att det hade påverkat rätten till bistånd.

Unga vuxna ska kunna påbörja ett självständigt liv, inte behöva försörja sina föräldrar. Vi vill att unga under 21 år som bor hemma hos sina föräldrar ska kunna tjäna ett obegränsat belopp utan att det påverkar den övriga familjens rätt till försörjningsstöd.

Stadsdelsnämnden ska fortsätta satsningen på feriejobb och fördjupa dialogen med det privata näringslivet. Hade Folkpartiets budget gällt så hade stadsdelsnämnden fått resurser för att även börja erbjuda feriejobb på helgerna.

Stadsdelsnämnden ska vara en attraktiv arbetsgivare för framtidens arbetskraft. Nämnden ska börja anställa studenter enligt den modell för studentmedarbetare som finns i ett flertal länder, där studenter arbetar några timmar i veckan vid sidan om sina studier, med uppgifter som ligger i linje med studierna.

Stadsdelsnämnden ska börja anställa ungdomar enligt det avtal om

yrkesintroduktionsanställningar som nåtts mellan arbetsmarknadens parter.

Omsorg om personer med funktionsnedsättning

För Folkpartiet är det en självklarhet att personer med funktionsnedsättning ska ha möjlighet att leva som andra.

Bedömningen av stöd och service till personer med funktionsnedsättning måste bli mer likvärdig och rättssäker. Handläggarna måste få möjlighet till ökad specialisering inom en viss typ av funktionshinder.

Hade Folkpartiets budget gällt så hade deltagare i daglig verksamhet fått höjd habiliteringsersättning, friskvårdsbidrag och möjlighet till friskvård på arbetstid. Vi hade höjt beloppsgränsen för ledsagares omkostnader och tydliggjort riktlinjerna för att bland annat säkerställa föräldrars rätt till ledsagning till barnens aktiviteter.

Individ- och familjeomsorg

Situationen för många socialsekreterare är pressad, och personalomsättningen är för hög. Att bara skjuta till mer pengar räcker inte. För att behålla socialsekreterarna krävs att stadsdelsnämnden arbetar aktivt och ambitiöst med ledarskap, handledning och karriärmöjligheter. Precis som i andra yrken där man arbetar med människor i utsatta situationer är möjlighet till handledning och professionellt stöd viktigt. Den nya majoriteten uppvisar en påfallande brist på snabb och aktiv handling.

Hemlösheten måste bekämpas genom tidiga insatser. Vi föreslår att stadsdelsnämnden inrättar en funktion som hyresrådgivare, för att tidigt hjälpa familjer som riskerar vräkning. Socialtjänsten bör fördjupa dialogen med privata och kommunala hyresvärdar för att kunna ingripa tidigt.

Utsatta barn måste få ökat stöd. Samarbetet mellan skola och socialtjänst måste fördjupas, och socialtjänsten måste öka kunskapen om ungas utsatthet på nätet. Stadsdelsnämnden bör inrätta en särskild funktion som fältassistent på nätet.

Trygghet

Det är viktigt att stadsdelsnämnden arbetar övergripande kring trygghetsfrågorna i nära samarbete med föreningar, polis, brandförsvaret, fastighetsägare och föräldrar. Prioriterade områden inkluderar arbetet mot olaglig mopedkörning, snabb bortforsling av utbrända bilar och bättre möjligheter för medborgarna att anmäla

klotter, trasig belysning och andra brister i stadsmiljön.

Våld i nära relationer måste uppmärksammas. Hemtjänstpersonal bör utbildas i att våga se och våga anmäla våld i nära relationer som drabbar äldre. Stadsdelsnämnden ska föra en dialog med hyresvärdar och uppmuntra dem att ansluta sig till projekt till mot våld i hemmet, till exempel projektet Huskurage.

Stadsplanering

För att underlätta medborgarinflytandet och minska antalet överklagade detaljplaner måste den nödvändiga dialogen med medborgarna komma igång tidigare och bli effektivare. Folkpartiet vill verka för att få en bättre samrådsprocess och arbeta för att öka förutsägbarheten och öppenheten i processen. Det gäller både vid förtätning och vid planering av nya stadsutvecklingsområden.

Att utveckla Stockholms ytterstad kräver att man redan på ett tidigt stadium i planeringen tar in invånarnas åsikter och i ett nära samarbete med stadsdelsnämnden planerar den tillkommande bebyggelsen. Det är också viktigt att tidigt slå fast att dessa områdets gröna värden ska hanteras varsamt när ny bebyggelse planeras.

Vi vill verka för att värna Älvsjös villaområden i högre grad än idag. Varje komplettering med ny bebyggelse och förtätning i trädgårdsstaden måste noga bedömas utifrån en rad olika faktorer, inte minst hur de arkitektoniska värdena i omgivande bebyggelse påverkas och hur det nya huset påverkar områdets karaktär. Därmed skiljer vi oss både från dem som i varje läge säger nej till varje nytt hus som ska byggas och från dem som är beredda att bygga stort och högt utan hänsyn till den omgivande miljön.

Fler bostäder måste byggas för personer med fysisk och psykisk funktionsnedsättning. Dessa bostäder ska planeras in i ett tidigt skede i nya bostadsområden.

Älvsjö Station, dess utformning samt dess brister är en återkommande fråga bland medborgarna i Älvsjö. Avsaknaden av en nedåtgående rulltrappa samt att man inte skall gå i rampen utan endast till för cyklister har skapat en stor irritation. Vi vill verka för att få en stationslösning som kommer tillrätta med dessa problem.

Idrott

Det är beklagligt att majoriteten beslutat att senarelägga ett flertal satsningar på idrottshallar och idrottsplatser. Bland annat kommer 11-mannaplanen och dubbelhallen vid Kämpetorp skola skjutas upp två

respektive ett år. För oss är det viktigt att satsa på detta eftersatta område. Även en idrottshall vid Sjöängen är något vi i folkpartiet vill satsa på.

I övrigt hänvisar vi till Folkpartiets budgetreservation i kommunfullmäktige.

Förslag till beslut (C)

Evvy Kjellberg (C) yrkade bifall till eget förslag till beslut enligt följande.

1. Stadsdelsförvaltningens förslag till beslut avslås.
2. Stadsdelsförvaltningen ges i uppdrag att återkomma till nämnden med en verksamhetsplan i överensstämmelse med vad som anförs i detta beslut samt i enlighet med Centerpartiets budgetreservation i kommunfullmäktige.
3. Därutöver anförs följande.

Centerpartiet står för en närodlad politik där beslut ska fattas så nära människor som möjligt. Stockholm/Älvsjö ska vara en stad där företagsamhet frodas, människor upplever frihet, trygghet och alla är välkomna.

Staden ska erbjuda stockholmarna en generös och effektiv välfärd med stor valfrihet och mångfald bland utförarna. Politikens uppgift är att garantera kvalitet och se till att skattepengarna används på bästa sätt. I Centerpartiets budget/reservation i kommunfullmäktige säger vi nej till vänstermajoritetens skattechock trots att staden går med flera miljarder i vinst årligen.

Det finns skäl att känna oro för att stockholmarnas motivation minskar att starta egna företag och/eller satsa på längre eller kostsam utbildning. Arbetslinjen och ett ökat företagande måste vara ledande. Genom nya växande företag skapas fler riktiga jobb. På så sätt ökar tillväxten och mer pengar kommer in till välfärden och en klimatsmart stad t.ex.

Stadsdelsnämnden ska vara aktiv i detta arbete. Arbetet ska fokusera på att hitta vägar in på arbetsmarknaden istället för diverse temporära åtgärdsprogram som inte leder till varaktigt arbete utan bara håller arbetslöshetsstatistiken nere.

Under Centerpartiets ledning har många stadsmiljösatsningar kommit en bra bit på väg mot en grönare och skönare stad. Men vi ser också att det finns mycket kvar att göra. Vi ser därför med bestörtning hur vänstermajoriteten i sin budget för staden som helhet nedmonterar stadsmiljöpolitiken med 90 miljoner kronor 2015. Det handlar bl.a. om skötseln av naturreservaten, städningen av torgen, träden i parkerna, cykelsatsning m.m. Detta kommer naturligtvis att påverka

Älvsjös stadsmiljöverksamhet då man minskat stadsdelsnämndernas budget med 10 Mnkr utöver den generella effektiviseringen. Centerpartiet satsar därför 17 Mnkr mer än majoriteten på stadsdelsnämndernas stadsmiljöverksamhet.

Idéburen stadsförbättring

Målet med idéburen stadsförbättring är att använda stadsrummet mer genom att staden öppnar upp förbisedda delar av vår gemensamma stadsmiljö och fastigheter för utvecklingsprojekt i begränsad skala. Det betyder att stockholmarna ges en möjlighet att påverka sin närmiljö. Det kan handla om att ta en oanvänd gräsyta mellan fastigheter för stadsodling, att temporärt tomma lokaler används som gallerier och scener eller att ogästvänliga betong- och asfaltsytor rustas upp för att kännas välkomnande och kunna utnyttjas som offentliga platser.

Under flera års tid har Centerpartiet drivit frågan om idéburen stadsodling bl.a. på Sjöängen i Älvsjö stadsdelsnämnd. Under 2014 avsattes det pengar centralt som nämnder och bolag kunde söka för detta ändamål i syfte att uppmuntra stockholmarna att engagera sig mer i sitt närområde. Älvsjö SDN sökte pengar för stadsodling i Viktoria parken. Denna möjlighet verkar ha försvunnit med vänstermajoritetens budget. Centerpartiet tycker det är bra att människor ges större inflytande över sig själva och sin närmiljö. Vi kommer därför att fortsätta att uppmuntra idéburen stadsförbättring. På Sjöängen, mellan Brännkyrka kyrka och gång/cykelvägen, vill Centerpartiet ha en park med vattenspegel/fontän, boulebana, rekreationsyta och odlingslotter. Brännkyrka kyrka, en av Stockholms äldsta kulturbyggnader, måste värnas vid en eventuell byggnation på fältet. I avvaktan på beslut om Sjöängens framtid bör en del av ängen kunna upplåtas för stadsodling/odlingslotter. 2015 kommer det att bli tredje året i följd som Centerpartiet har en liten stadsodling och visar i praktisk handling vad vi vill genom att huvudsakligen plantera och så blommor på Sjöängen. ”Låt Sjöängen blomma” Denna lilla odling har rönt stor uppskattning av alla som promenerar och cyklar genom Sjöängen. Väntetiden för en odlingslott i kommunen är mycket lång och därför bör Älvsjö SDN bidra till att fler ges möjlighet att odla. Förvaltningen bör därför ges i uppdrag att utreda möjligheterna för stadsodling/odlingslotter på Sjöängen. Stadsdelsnämnden ska fortsätta arbetet för idéburen stadsförbättring och Centerpartiet är även berett att tillskjuta mer resurser om så skulle krävas för att höja ambitionen för drift och underhåll av stadsmiljön och ett aktivt arbete enligt stadens riktlinjer för idéburen stadsförbättring.

Älvsjöskogens naturreservat

2014, efter mer än 40 års arbete, var frågan om att Älvsjöskogen

skulle inrättas som naturreservat långt framme i beslutsprocessen och under hösten skedde samråd Älvsjöskogen naturreservat.

Centerpartiets förhoppning är nu att vänstermajoriteten inte sätter käppar i hjulen och fördröjer processen så att naturreservatet kan invigas våren 2015. Förutom de 0.2 Mnkr från 2014 som finns kvar ansöker nu nämnden om ytterligare medel om totalt 0.4 Mnkr för att öppna upp och skapa inbjudande entréer samt förbättra parkeringsytorna.

Vid sammanträde med Älvsjö SDN 2014-08-28 framförde Centerpartiet i ett särskilt uttalande flera synpunkter/förslag på remissen Älvsjöskogen naturreservat, vilka vi hoppas genomförs nu.

1. Ett skärmtak, bänkar och bord vid de röda bodarna skulle bli en trevlig samlingspunkt för t.ex. förskolegrupper. Information om naturreservatet och en allmän anslagstavla kan även förläggas till detta område.
2. I Älvsjöskogen har det funnits skyltar med kulturhistorisk text och bild av tecknaren och Älvsjöprofilen Ingvar Thorén. I dag finns bara några kvar. Skyltarna bör kompletteras och rustas upp och finnas väl synliga i reservatet.
3. Naturreservatet Älvsjöskogen bör även förses med välkomnande skyltar vid entréerna till skogen men även vid Älvsjö torg och resecentrum så att det blir lätt att hitta till reservatet.
4. Parkeringsplatser för funktionshindrade och att de stora stigarna lätt kan nås med rullstol och rollator.
5. De större stigarna samt grillplatserna bör namnges och förses med skyltar.
6. En hundrastgård bör inrättas t.ex. bakom Älvsjö AIK-stugan. Dessa är några av förslagen som Centerpartiet föreslår. Övriga förslag se bilaga 1.

Frågan är om dessa pengar kommer att räcka för att vi ska få ett inbjudande, bra, välbesökt och tillgängligt naturreservat.

Centerpartiet instämmer i att åtgärder måste till i Bergtorpskärrret samt vid Långsjöbadet.

Förslaget om ett lekvänligt konstverk vid Långsjöbadet som väcktes av Centerpartiet och fick stöd av hela nämnden bör komma upp under 2015.

Dessutom är det glädjande att nämnden förbättrar tillgängligheten inom stadsdelsområdets parker. Nu när Kristallparken blir färdig 2015 är det viktigt att stadsdelsnämnden även ser till att andra parker i SDN-området får ett lyft.

Äldreomsorg

Nej till kommunal hemtjänst och larmmottagning

Verksamhetsplanen är i mångt och mycket en fortsättning/uppföljning av tidigare majoritets förda politik och innehåller få nya förslag. Ett av dessa är att det under året ska starta en kommunal verksamhet för hemtjänst och larmmottagning. Centerpartiet säger ett bestämt nej till detta. Älvsjö SDN har en bra hemtjänst med många duktiga privata utförare och nöjda brukare. Någon efterfrågan av kommunal hemtjänst har inte redovisats. Det framgår inte heller av verksamhetsplanen hur stora kostnaderna blir att bygga upp denna verksamhet från grunden. Dessa pengar bör kunna användas bättre till glädje för de äldre i Älvsjö. För att stadsdelsnämnden driver hemtjänst och larmmottagning i egen regi är ingen garanti för en bra/bättre kvalitet i sig uppnås. Centerpartiet förespråkar äldrevård i olika former och med mycket hög kvalitet samt stor valfrihet för den enskilde.

Alla äldre i vård- och omsorgsboenden ska ha en utevistelsegaranti med innebörden att ha rätt att vistas utomhus och delta i aktiviteter även utanför boendet.

Det finns många äldre som upplever stor ensamhet och isolering. Vid biståndsbedömning ska stor hänsyn tas till den enskildes trygghet, ensamhet och hög ålder. Kan vi bryta ensamhet och isolering så uppnås även en bättre hälsa.

Måltiden är en viktig stund på dagen som ska ge en lustfull måltidsupplevelse. Därför är det nödvändigt hur maten ser ut, smakar gott samt har ett bra näringsinnehåll. Den äldre ska ha möjlighet att påverka vad som serveras antingen i dialog i ett tidigt skede eller genom att den äldre kan välja maträtt direkt vid bordet. Ambitionen kring upphandling av livsmedel och mat till äldreboenden och förskolor bör höjas. Gärna mer ekologisk, men den mat som handlas upp ska möta samma krav avseende djurhållning och miljö som ställs på svenska livsmedelsproducenter. Gärna närodlat. För att främja kontakter mellan olika åldersgrupper och få in fler vuxna i skolmatsalarna ska utbildningsnämnden uppmantra skolorna att, i den mån det är möjligt, ge äldre möjlighet att till låg kostnad äta lunch med eleverna i grundskolan. I detta arbete kan stadsdelsnämnden vara behjälplig genom att informera de äldre och vara generös vid bedömning av ledsagningsstöd.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Alla människor ska tillförsäkras integritet, självbestämmande och delaktighet oavsett om de har en funktionsnedsättning eller inte.

Människor med funktionsnedsättning ska, så långt det är möjligt, ha samma möjligheter som alla andra att leva ett självständigt liv.

Att det investeras i en ny ljudanläggning på Medborgarkontoret är glädjande och ett måste.

Stadsplanering och förskolor

I Älvsjö centrum färdigställs c:a 100-talet lägenheter i år och inom några år c:a 1500 lägenheter i kv. Kabelverket/Sandaletten. Ytterligare c:a 10 000 nya lägenheter i Älvsjö Södra är under planering.

Centerpartiet ser gärna en tät och hög bebyggelse där så är lämpligt för att säkra våra parker och grönområden. Taken bör nyttjas för gröna oaser och stadsodling samt solpaneler.

I nästan alla nybyggnadsområden har prognoserna slagit fel både när det gäller behovet av platser i förskolan och skolan med stor brist som följd. Några stora ”reservlägenheter” måste hållas öppna för ex. daghem i avvaktan på prognoser längre fram i färdigställandet av ett nytt bostadsområde. Då prognoser ofta är osäkra måste förvaltningen kontinuerligt se över dessa så att behovet av bl.a. förskoleplatser säkras i planeringen av nya områden.

Centerpartiet är tveksamt till mycket stora förskolor inte minst med tanke på utevistelsen då det finns risk för att alla barn inte blir sedda. Dessa förskolor ställer mycket stora krav på den pedagogiska ledningen för att fungera på ett bra sätt för barnen.

Det är viktigt att stadsdelsnämnden samverkar med fristående driven verksamhet vid start av nya förskolor. Kvalité och föräldrars val måste vara avgörande inte driftsformen. Centerpartiet vill se en mångfald bland utförare och olika pedagogiska verksamheter. Föräldrars möjlighet till fritt val måste bestå, allt annat är en tillbakagång och kommer att avvisas av Centerpartiet.

Bra att barnomsorgsgarantin även kan hållas 2015 och att förvaltningen ser över möjligheten att inrätta egna tillagningskök i de förskolor som inte har det i dag.

Ambitionen kring upphandling av livsmedel och mat till förskolor bör höjas. Gärna mer ekologisk, men de livsmedel/mat som handlas upp ska möta samma krav avseende djurhållning och miljö som ställs på svenska livsmedelsproducenter. Gärna närodlat.

Under förra mandatperioden tog Centerpartiet och alliansen initiativ till ett mycket ambitiöst arbete med att fasa ut giftiga kemikalier ur stadens verksamheter med kemikalieplan och Kemikaliecentrum som följd. Verksamhet där barn vistas ex. förskolor och parker måste ha hög prioritet för att få en giftfri miljö för våra barn i Älvsjö SDN.

De förskolor som inte har någon stadsodling bör uppmuntras att starta.

Återvinning av all slags avfall bör intensifieras inom alla verksamhetsområden inte minst insamlingen av matavfallet, för att uppnå 50 % 2018 och 70 % 2020 för att öka tillgången på biogas. Förskolorna har här en stor pedagogisk uppgift att få barnen att äta upp maten så att den inte behöver slängas. I vårt samhälle slängs det på tok för mycket mat med stora ekonomiska kostnader som följd samtidigt som det är dåligt för miljön. Orsaker till ett stort matsvinn kan t.ex. vara råvarornas kvalité, dålig kunskap om matsedelsplanering och beräkning, restanvändning och förvaring samt dålig utrustning ex. kyl/frys.

Förvaltningen bör ges i uppdrag att komma med förslag till hur i första hand matsvinnet kan minska samtidigt som det som blir kvar återvinns i högre utsträckning.

Nedan några frågor som Älvsjö SDN inte kan besluta om men där stadsdelsnämnden, enligt Centerpartiet, bör ”trycka på” för att få en lösning.

- * Gör Älvsjö centrum och resecentrum tryggare och mer funktionellt med rulltrappa i båda riktningarna. Säkrare ”bussgata” med belysta övergångsställen, signalljus och staket för att förhindra olyckor då människor skall korsa gatan. Klockor på ”bussgatan” och på torget är även önskvärt.
- * Fortsatt utbyggnad av cykelvägar och cykelstråk. Förbättrat underhåll för att öka framkomligheten, inte minst under vintern.
- * Anlägg bullerplank och tyst asfalt långt Älvsjövägen. På sikt bör vägen läggas i tunnel eller på annat sätt göra miljön säkrare och bättre.
- * Bygg spårväg Syd och förläng den till Hagsätra. Sträckan Hagsätra – Fruängen – Skärholmen till Kungens Kurva
- * T-bana bör fortsätta till Hagsätra.
- * Arbeta för att stadsdelsnämnden blir remissinstans vid bygglovsärenden ang. rivning och förtätning av fastigheter i våra villaområden

För övrigt hänvisas till Centerpartiets budgetreservation i kommunfullmäktige.

Bif. Bilaga 1. Älvsjöskogen, förslag till naturreservat – remiss från exploateringskontoret
Särskilt uttalande Evy Kjellberg (C) Älvsjö SDN 2014-08-28

Beslutsgång

Ordföranden ställde framlagda förslag mot varandra och förklarade att nämnden beslutat i enlighet med förvaltningens förslag till beslut.

Ersättaryttrande (KD)

Camilla Sarfors (KD) anmälde ersättaryttrande enligt följande.

Om jag hade haft rösträtt skulle jag ha yrkat enligt följande:

1. Att avslå stadsdelsnämndens förslag till beslut
2. stadsdelsnämndens ges i uppdrag att återkomma till nämnden med en verksamhetsplan i överensstämmelse med vad som anförs i detta beslut samt i enlighet med Kristdemokraternas budgetreservation i kommunfullmäktige
3. Att därutöver anföra följande:

Stadsdelsnämnderna har en viktig roll i staden genom att vara en lokal länk samt ansvara för dialog mellan medborgare och stadens organisation och förtroendevalda. Nämnderna ansvarar för många av de frågor som påverkar människors vardag och välfärd.

Kristdemokraterna värnar valfriheten inom barnomsorg, skola och äldreomsorg. Vi vill minska barngruppernas storlek i förskolan och erbjuda alla som är över 85 år och som så önskar rätt till äldreboende. Det är viktigt att Stockholm är rent och snyggt. Vi avvisar därför bestämt majoritetens beslut att minska Stockholms stads budget för att hålla staden ren med 42 miljoner.

Förskoleverksamhet

Barnomsorgen finns till för barnen och inte tvärtom. Föräldrar ska kunna välja den barnomsorg som är bäst för deras barn. Det kan handla om både förskola och pedagogisk omsorg i hemmet i form av dagbarnvårdare, flerfamiljssystem eller egen omsorg. Föräldrarna ska ha tillgång till god information om olika utförare och olika former av barnomsorg för att kunna göra ett aktivt val. Fristående och kommunala verksamheter ska behandlas lika. Stockholms stad ska erbjuda vårdnadsbidrag till de föräldrar som väljer att på egen hand sköta omsorgen om sina barn.

Förskolans organisation ska säkerställa att alla barn blir sedda och känner sig trygga. Små barngrupper är viktigt för att barn ska kunna knyta an och känna trygghet och arbetsro. Inte minst är det viktigt för de yngsta barnen. Antalet barn i småbarnsgrupperna (1-3 år) bör därför inte vara fler än 12 barn per grupp och grupperna för de äldre

barnen (4-5 år) bör inte bestå av fler än 15 barn. Kristdemokraterna har avsatt 50 miljoner kronor för detta ändamål i vår budget för Stockholms stad 2015. Det tillsammans med en schablonökning på 96,7 miljoner kronor är ett rejält steg framåt i arbetet mot mindre barngrupper i förskolan. Vi noterar att majoriteten eftersträvar mindre barngrupper men saknar en finansieringslösning.

Lärandet förutsätter trygghet och omsorg. Den delen måste prioriteras när alltmer fokus läggs på språk och matematik. Kristdemokraterna vill lyfta omsorgsperspektivet mer än vad som görs idag.

Verksamhet för barn, kultur och fritid

Den öppna förskolan är en uppskattad och efterfrågad verksamhet. Den erbjuder viktig stimulans och gemenskap till barn och stöd och utbyte till föräldrar och dagbarnvårdare. Öppna förskolan kan med fördel bedrivas i samarbete med frivilligorganisationer.

Fler familjecentraler bör inrättas där mödravårdscentral, barnavårdscentral och socialtjänsten kan samverka för att tidigt upptäcka barn som riskerar att fara illa och stötta familjer på olika sätt.

Äldreomsorg

Rätten att bestämma över sin egen vardag upphävs inte vid någon viss ålder. Vi har alla olika behov och önskemål. Vi välkomnar privata, ideella och kooperativa alternativ. Mångfalden av aktörer inom välfärden ökar kvaliteten och förbättrar verksamheterna.

Valfriheten har skapat alternativ som är tillgängliga för alla, inte bara för personer med höga inkomster. Varje människa har unika önskemål och förutsättningar. Utan konkurrens får vi ingen verklig valfrihet och valmöjligheterna blir betydligt färre. Vi ser med stor oro på att valfriheten inom välfärden succesivt minskar.

Kristdemokraterna vill införa en äldreboendegaranti. Alla som är 85+ ska ha rätt till äldreboende, utan biståndsbedömning. Vi avsätter 50 miljoner kronor för detta ändamål i budgeten för Stockholms stad 2015.

Hemtjänsten är avgörande för att många äldre ska ha möjlighet att fortsätta bo kvar hemma.

Kristdemokraterna vill utöka valfriheten för val av servicetjänster inom hemtjänsten. Det ska inte enbart vara enkelt att välja utförare av hemtjänst utan också vilken typ av tjänster man behöver hjälp med. Vi vill förenkla biståndsbedömningen och erbjuda alla över 80 år sex

timmar att fritt förfoga över vad gäller olika servicetjänster.

Kristdemokraterna vill öka välbefinnandet inom äldreomsorgen genom god mat, utevistelser och kulturupplevelser. Vi avsätter tio miljoner kronor för detta i budget 2015. Vi vill vidare att Äldre direkt även framöver ska vara öppet på helger. Vi beklagar att majoriteten sparar två miljoner kronor på detta i stadens budget.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Stadens arbete ska präglas av tydligt brukarfokus. Alla personer med funktionsnedsättning ska erbjudas en god omsorg, stöd och service. Insatserna ska utformas med respekt för den enskildes önskemål och syfta till att skapa förutsättningar för självständighet och delaktighet i samhället. Den enskildes rätt till individuell behovsprövning och att beslutade insatser verkställs inom skälig tid ska följas.

Staden bör utreda förutsättningarna för personer över 65 år att fortsätta delta i daglig verksamhet, i första hand för personer med psykisk ohälsa. Deltagarna i daglig verksamhet ska ges möjlighet till kontakter med den ordinarie arbetsmarknaden. Stadsdelsnämnderna ska samarbeta med arbetsmarknadsnämnden i syfte att visa vägar till arbete.

Personer med funktionsnedsättning ska ges ett värdigt bemötande i sina kontakter med personal hos stadens nämnder, bolag och samarbetspartners. Här är Stockholms stads bemötandeguide, som har tagits fram av socialnämnden i samråd med funktionshinderrörelsen, ett viktigt redskap.

Kristdemokraterna har tidigare drivit igenom att inriktningen vid större bostadsexploateringsprojekt ska vara att projekten innehåller en andel om minst fem procent lägenheter för särskilt boende med prioriterad inriktning boenden för personer med funktionsnedsättning. Majoriteten har beslutat att denna princip ska gälla för projekt med fler än hundra lägenheter. Kristdemokraterna välkomnar detta förslag.

Individ- och familjeomsorg inklusive socialpsykiatri

Föräldrastödsinsatser ger goda effekter. Forskning visar att den största förebyggande effekten, för att barn inte ska få problem senare i livet, nås om insatser som föräldrastödsprogram riktas till alla familjer/vårdnadshavare. Det är samtidigt viktigt med riktade insatser till enskilda familjer och gruppstödinsatser till utsatta barn respektive föräldrar som brister i sitt föräldraskap.

Fältassistenter är en nödvändig resurs i stadens preventiva arbete med

ungdomar. Deras mycket viktiga arbete med ungdomar i staden ska stödjas och i vissa stadsdelar utökas. Kristdemokraterna stöder den nya majoritetens satsning på fler fältassistenter. Vi vill också att Alliansens satsning på att fältassistenter ska ha en tydlig närvaro i tunnelbanan fortsätter.

Stadsdelsnämnderna ska stödja ideella krafter som verkar för trygghet, till exempel nattvandrare.

Stadsmiljöverksamhet

Stockholm ska vara klotterfritt och det ska vara rent och städlat på allmänna platser såsom gator, torg och parker. På Kristdemokraternas initiativ finns nu appen Tyck Till som gör det lätt att felanmäla bland annat nedskräpning och klotter. Stadsdelsnämnderna ska samverka sinsemellan och med trafiknämnden för att hela staden ska vara snygg och välskött. Stadens städgaranti ska gälla, vilket innebär att städning och tömning av offentliga papperskorgar ska ske inom 24 timmar efter anmälan.

Kristdemokraterna avvisar bestämt den nya majoritetens förslag att minska Stockholms stads budget för att hålla staden ren med 42 miljoner.

Arbetsmarknadsåtgärder

Staden ska erbjuda ungdomar feriearbeten under både sommar- och vinterferier. Det är viktigt att staden eftersträvar att ungdomar med funktionsnedsättning erbjuds feriearbete. Staden ska samverka med det privata näringslivet för att företag ska ta emot fler feriearbetande ungdomar.

Särskilt uttalande (M) (FP) (C) (KD)

Torbjörn Erbe m.fl. (M), Jan Bressler m.fl. (FP), Evy Kjellberg (C) och Camilla Sarfors (KD) anmälde ett särskilt uttalande enligt följande.

Vi från alliansen är stolta över de två senaste mandatperioderna då vi styrt i Stockholm och i Älvsjö stadsdel. Älvsjö visar bra resultat i sin verksamhet, vilket även återspeglas i förslaget till verksamhetsplan. Trots att Älvsjö är en liten stadsdel klarar förvaltningen att hålla god ordning i ekonomin. Vi från alliansen har under de senaste åren drivit ett flertal satsningar som nu bär frukt eller kommer att genomföras. Bra resultat inom förskolan och en väl genomförd förskoleplanering är exempel på det, likväl som samarbetsavtal med Polisen, inrättandet av Älvsjöskogen Naturreservat och ökad valfrihet samt kvalitet inom

äldreomsorgen. I Kommunfullmäktige har vi allianspartier yrkat på egna budgetreservationer, varför vi nu hänvisar till dessa i samband med beslutet om verksamhetsplan 2015. Vi kommer dock gemensamt fortsätta vårt goda samarbete för att granska hur majoriteten sköter vår stadsdel och att utlovade vallöften infrias.

**BILAGA till särskilt uttalande från Evy Kjellberg (C)
stadsdelsnämndens protokoll 2015-01-29, § 5**

**Särskilt uttalande från Evy Kjellberg (C) inlämnat till
stadsdelsnämnden 2014-08-28 vid behandling av remiss från
exploateringsnämnden om Älvsjöskogen.**

Centerpartiet i Brännkyrka är mycket positiva till att Älvsjöskogen nu blir naturreservat efter minst 40 års arbete, inte minst från vår sida. Det är också positivt att reservatet sträcker sig ned till Långsjön, trots att skogen genomkorsas av Korkskruven.

Reservatet bör även omfatta naturmarken vid Vårgårdavägens förlängning med Vårgårdadammen, en mycket viktig grodlokal där dammen har stor betydelse som lekvatten för grodorna.

Namnet Älvsjöskogen naturreservat, som föreslås, bör ändras till Älvsjöskogens naturreservat eller Naturreservatet Älvsjöskogen.

Redan 1973 motionerade undertecknad i Stockholms fullmäktige om en över- eller undergång vid järnvägen, en ”ekodukt”, för att knyta ihop grönområdena på respektive sida. Behovet av denna förbindelse är fortfarande mycket stor eftersom stambanan utgör en barriär mellan Älvsjöskogen och Hagsåtraskogen. Det är viktigt för att människor ska kunna röra sig fritt mellan områdena, men också för att underlätta rörlighet och spridning för djur- och växtliv. Därför hoppas vi att inrättandet av en ekodukt realiserar.

Behovet av parkeringsplatser verkar inte ha beaktats fullt ut i förslaget. Därför bör planering göras för fler parkeringsplatser i anslutning till skogen. Vid dessa parkeringsplatser bör det även finnas gott om parkeringsplatser för cyklar, med möjlighet att låsa fast dem, eftersom det inte kommer att vara tillåtet att cykla i skogen, förutom på cykelvägen längs järnvägen.

I förslaget nämns inget om hur personer med funktionsnedsättning ska kunna utnyttja skogen. Vi utgår från att planering också görs för parkeringsplatser för funktionshindrade och att de stora stigarna lätt kan nås med rullstol och rollator.

De större stigarna samt grillplatserna bör namnges. Några förslag skulle kunna var Myrstigen, Storskogsstigen, Spårstigen, Farnenstigen, Grodstigen, Vårgårdastigen, Dansbanestigen, Spejarstigen samt Thorénstigen. En tävling kan utlysas om vilka namn stigarna ska ha.

Centerpartiet anser att eldning och grillning enbart ska vara tillåtet på särskilt anvisade grillplatser. Engångsgrillar, som kan vara praktiska att ta med sig, bör tillåtas, men de bör endast få användas på grillplatserna. För att undvika eldsvådor och andra skador på naturen bör engångsgrillar för övrigt vara förbjudna.

Redan i dag är det inte tillåtet att låta hundar springa lösa i Älvsjöskogen och så bör det förbli även i fortsättningen. En hundrastgård bör inrättas t.ex. bakom Älvsjö AIK-stugan.

Ett skärmtak, bänkar och bord vid de röda bodarna skulle bli en trevlig samlingspunkt för t.ex. förskolegrupper. Information om naturreservatet och en allmän anslagstavla kan även förläggas till detta område.

I Älvsjöskogen har det funnits skyltar med kulturhistorisk text och bild av tecknaren och Älvsjöprofilen Ingvar Thorén. I dag finns bara några kvar. Skyltarna bör kompletteras och rustas upp och finnas väl synliga i reservatet. Naturreservatet Älvsjöskogen bör även förses med välkomnande skyltar vid entréerna till skogen men även vid Älvsjö torg och resecentrum så att det blir lätt att hitta till reservatet.
